

Пламен Цонев

ОРФЕЙ ПРОРИЦАТЕЛЯ

София, 2019

© Издателство „Изток-Запад“, 2019

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Пламен Цонев, автор, 1974, 2019

© Тодор Цонев, художник, 1974, 2019

ISBN 978-619-01-0475-9 (мека подвързия)

ISBN 978-619-01-0499-5 (твърда подвързия)

ПЛАМЕН ЦОНЕВ

ОРФЕИ

ПРОРИЦАТЕЛЯ

ЗАПЕВ

СТРУНА ПЪРВА

СТРУНА ВТОРА

СТРУНА ТРЕТА

СТРУНА ЧЕТВЪРТА

СТРУНА ПЕТА

СТРУНА ШЕСТА

СТРУНА СЕДМА

СТРУНА ОСМА

СТРУНА ДЕВЕТА

На моята майка посвещавам

*Истинските поети – ясновидците,
всякога се стремят да възияват Вселената
в музикални форми.*

РАБИНДРАНАТ ТАГОР

Пламен Цонев (11.12.1930–05.01.2012) е син на писателя историк Звезделин Цонев и брат на поета сатирик Николай Цонев. Автор е на лирика, проза, публицистика, произведения за деца. Членувал е в Съюза на българските писатели. През 2009 г. е отличен с наградата „Златен век“ на Министерството на културата.

Едни от най-значимите му творби, оставили своя особена следа в литературата ни, са книгата му за Орфей (1974), която държите в ръцете си, книгата с хипотези „Хомо космикус – прабрази от печатите на мирозданието“ (1980) и историческият роман „Тракиецът Спартак“ (1981). Основната концепция в творчеството му е за космическия генезис на човешкия дух и неговата непреходност.

Започва творческия си път като редактор в Държавното военно издателство, в сп. Славейче (1955/1959), по-късно работи в тогавашното варненското изд. „Г. Бакалов“, в Сценарната редакция към Българската кинематография и като заместник-главен редактор в изд. „Народна младеж“ (1973). Два пъти е уволняван от тогавашната власт.

Писателят Пламен Цонев дълги години изследва българския герб от времето на цар Калоян, навлиза в тайната на Фатима, занимава се с математически модели на египетските пирамиди, проучва разкопките в Перперикон, публикува неизвестна снимка на Христо Ботев, открита още през 1968 г. от баща му Звезделин Цонев, пише писма до астронома Карл Сейгън. Посещава многократно феноменалната пророчица Ванга. В резултат на многото си срещи с нея в тази книга се появява образът на Майка Берестида, прорицателката в Храма на Дионис.

През последните 30 години от живота си работи усилено върху книгата „Месианската йероглифика“ („Йероглифите на Апокалипсиса – Деветте неизвестни“), която до сетните си дни не успя да подготви за печат.

РОМАНЪТ МИТ „ОРФЕЙ ПРОРИЦАТЕЛЯ“

ПРЕДГОВОР КЪМ НОВОТО ИЗДАНИЕ

Романът мит „Орфей Прорицателя“ е едно удивително произведение, излято в лирично настроение и еуфорично преклонение пред гения на Тракия – Орфей. Неговият автор – поетът Пламен Цонев – също като Орфей първо се вслушваше в себе си, а след това захващаше „запев“. Затова съвсем не е лесно да се анализира произведението, защото колкото и акордите, маркиращи водещите идеи, да звучат ясно и категорично, толкова зашеметяващият грохот на драматичните въртопи в повествованието наелектризира читателя и той усеща, че изказаните мисли освен широчина имат и дълбочина, и тази дълбочина се слива с бушуващия хаос на чувствата на въодушевения писател. „Всеки следваше дирята на една стрела – пише Пламен Цонев, – и тя насочваше живота му неотменимо напред, от рождение до самата му смърт. И Орфей зигзагообразно, мъчително следваше своята, опитвайки се напразно да я застигне.“ И това го казва като че ли повече за себе си, отколкото за главния герой.

Този роман не е мелодрама, не е измама, не е носталгия; той е възторг и жизнеутвърждаващ патос по тракийското ни минало, недооценено и недоразбрано от модерната цивилизация. Така, макар темата за Певеца на Тракия да е интерпретирана многократно в претендиращите културни парадигми, един поет, вперил поглед от Орфеевите скали и пил от водите на Маричините

езера, винаги ще има още и още какво да разказва. Тракийски разкази за тракийски истини!

Орфей живее в една далечна епоха – пет века преди Омир и тринайсет века преди Иисус Христос: времето, когато Индия вече затъва в мрачната „калиюга“, Вавилон продължава да угнетява Азия, Египет се крепи на силата на жреческата наука, а човечеството не е чуло още гласа на Мойсей. Червените кораби на финикийските колонисти и черните кораби на лидийските пирати кръстосват Средиземноморието с товари от слонова кост, рисувана керамика, сирийски платове, но и с информацията от големите пристанища, с предсказанията на пророците, а от време на време и с някой истински жрец на палубите.

Героят на романа на Пламен Цонев с нищо не отстъпва по величие и загадъчност на своите съвременници, той също е необикновен. При него обаче има и друго много важно нещо – той живее между живота и мита и това е един от многото въпроси, на които авторът търси отговор, това обаче е и щастлив контрапункт за читателите с трансцендентна нагласа, за да си представят едновременно и единия, и другия Орфей. Така, от една страна, мистичната песен на Пития от Делфийския храм разказва за раждането на Орфей, син на Аполон, божествена еманация и слънчев апотеоз, а от друга страна, синът на бога на река Хеброс, Еагър, и музата Калиопа, или певецът на Тракия, всеки ден тук, в Родопа планина, подпрян на някой рид, възпява вътрешната красота на човека. И неговите песни са песни тезиси, песни проповеди, а тяхното съдържание – велика доктрина, осмисляща живота на хората. И така, с тази наука нашият, живият Орфей става реформатор на култа на Дионис и показва чистия път на човечеството през новата епоха. А неговото слово е вълшебно, седемте струни на неговата лира отговарят на всяко от състоянията на човешката душа, представящи в себе си и по една наука и едно изкуство.

Най-ценното от тази наука никога не напуска светилището и сам Орфей казва: „Затворете вратата за непосветените“, защото

никога при навлизането на нова епоха светът не е готов, малцина са избраните и с тях трябва да се работи. И Орфей знае какво прави, защото той със себе си носи силата и идеята на небесния Отец и я носи в двойното му проявление – метафизичната светлина и видимото слънце, затова жреците на слънчевия култ го припознават като син на Аполон. Така Орфей дава нова сила на Слънчевото слово на Аполон, като го оживотворява с тайните на Дионис, защото Аполон е статичният бог на Откровението, а Дионис е динамичният бог на Еволюцията. Тайната на новата земя и новото общество е скрита в драматичните мистерии и е опазвана с обет за мълчание от посветените. А другите, другите са увлечени от песните на Орфеевата лира, от танците и процесите и така участват в съграждането на бъдещето на планетата. Къде тук започва и къде завършва митът, и къде тук започва и къде завършва животът, кой ли може да каже?

Така с отделните струни-глави от книгата си Пламен Цонев навлиза в тайните на орфизма, както го наричат следващите поколения, учението на Орфей, мисията му на земята. Така и образът му става и богат, и пълтен, и трагичен, и мистичен, защото промените в мисленето на хората на земята, във възприемането на мъдрите идеи и почитането на небесните тайни искат своите жертви. Така е устроен механизмът на еволюционните промени – най-мъдрите, най-божествените да изпълнят величавата си роля и след това да станат хлябът и виното в религиозните ритуали.

И Пламен Цонев търси потвърждението и респекта на това учение при мъдреците от следващите поколения, като цитира и Бейкън, и Спиноза, и Айнщайн, и кого ли още не, защото „тайнствата на орфическия мистицизъм заклокочиха в кипящата душевна колба на Гьотевия Фауст, заклинанията му се развихриха в очистителната стихия на бичуващите богомилски проповеди, които разобличаваха религиозната догматика, лицемерието и фарисейщината“. И така, слънчевият син Орфей, изправен много често пред фалшивите регалии на „модерните жреци“, стана

революционер, провокатор, пропагандатор. И тази неизбежност, осъвременяваща древния мит, в блестяща силогистично-поетична амалгама разгъва Пламен Цонев със звука на неговите глави струни и съдбата на боговдъхновения му образ – поета на поетите.

Така повествованието ни въвлеча не само в драмата на епохата, въвлеча ни в драмата на човешката душа, защото тя е раздвоена и несигурна и е дошла тук на земята, за да се научи на ум и разум чрез преодоляването на трудностите, но и чрез каляване на характера, чрез проява на постоянство, справедливост и любов. И Орфей дава „помощ за слабите, утешение за страдащите и надежда за всички“. Така помага на скърбящите и поощрява любящите, учи ги за преселението на душите и земната тленност, обяснява им за великите звездни преселения, за музиката на сферите и хармонията на Вселената. Той не само е сигурен в делото си, той не само е убеден в идеите се, неговата „водеща стрела“ е самият път на еволюцията. Затова изрича и пророчеството: „Разкъсва се триж неизвестната тъмнина.“ И ние му вярваме, защото сме научили от него, че божествената искра, която ни води на земята, е в нас самите, тя се превръща в светилник на храма и в звезда на небето. Така расте светлината на Истината и това повтаря в ритъма на Всемира седемструнната лира на Орфей...

Сега, когато подреждам тези мисли във връзка с новото издание на романа на Пламен Цонев, писан преди около половин век и публикуван през 1974 г.*, мога да кажа, че той свърза завинаги съдбата си с Орфей. Пламен Цонев го описа, а Орфей го ориса за жрец и воин на Небесното Слово. Така той стана звезден поет, лирата му хващаше фините ветрове на всемира, а мислите му обгръщаха звездните констелации в търсене на големите идеи на Вселената.

*Петко Атанасов,
април 2019 г.*

* Първо издание, 1974 г., изд. „Народна младеж“.